

Obsah

1	Úvod	9
2	Literární rešerše.....	11
2.1	Vliv vápnění na půdní prostředí	11
2.1.1	Vliv vápnění na vrstvu nadložního humusu.....	11
2.1.2	Projevy vápnění na vlastnosti minerální půdy	13
2.1.3	Vliv vápnění na kořenový systém a mykorhizy.....	15
2.2	Půdní fauna a její reakce na změny kvality půdního prostředí.....	15
2.3	Vliv imisí a vápnění na cenózu mnohonožek (Diplopoda) a suchozemských stejnonožců (Oniscidea)	17
2.4	Vliv imisí a vápnění na cenózy pancířníků (Acari, Oribatida)	18
2.4.1	Půdní pancířníci	18
2.4.2	Arborikolní a kortikolní pancířníci	20
2.5	Vliv vápnění na cenózu půdních Nematoda.....	20
2.6	Vliv acidity a vápnění na cenózy žížal (Lumbricidae) a roupic (Enchytraeidae).....	23
2.6.1	Vliv acidity a vápnění na cenózu žížal (Lumbricidae)	23
2.6.1.1	Žížaly v podmínkách zvýšené acidity	23
2.6.1.2	Žížaly a revitalizace půdy vápněním.....	25
2.6.2	Vliv acidity a vápnění na roupice (Enchytraeidae).....	28
2.6.2.1	Acidita a její vliv na cenózu roupic.....	29
2.6.2.2	Vápnění a roupice (Enchytraeidae).....	30
2.6.3	Vliv cizorodých prvků na půdní faunu	31
2.7	Žížaly a roupice v půdotvorném procesu	35
2.7.1	Kvalita potravy.....	36
2.7.2	Introdukce žížal.....	38
2.7.3	Mezidruhová interakce.....	39
2.7.4	Charakteristika nejvýznamnějších druhů žížal a roupic	39
2.8	Vliv kyselých srážek a vápnění na chvostoskoky (Collembola)	40
2.8.1	Chvostoskoci v dekompozičních procesech	40
2.8.2	Fauna chvostoskoků v kyselém prostředí	41
2.8.3	Vliv vápnění na společenstva chvostoskoků.....	44
2.9	Vliv acidifikace a vápnění na populace larev dvoukřídlých (Diptera) žijících v půdě.....	47
2.10	Brouci (Coleoptera) v půdním prostředí ovlivněném vápněním	50
2.11	Mravenci v prostředí ovlivněném vápněním	50

2.12 Bioindikace.....	51
2.12.1 Bioindikace vlivu vápnění na faunu.....	54
2.12.2 Metodické postupy užívané při studiu půdní fauny	56
2.13 Shrnutí literární rešerše.....	56
2.13.1 Půdní změny vyvolané vápněním	56
2.13.2 Dopady acidity a vápnění na jednotlivé skupiny půdní fauny	57
3 Metodika.....	69
3.1 Půdní a stanovištní charakteristika	69
3.1.1 Půdní prostředí	69
3.1.2 Porostní prostředí	72
3.2 Půdní a epigeická fauna	75
3.2.1 Metoda zemních pastí	75
3.2.2 Metoda půdních fotoeklektorů	77
3.2.3 Extrakce makro a mezofauny pomocí tullgrenů	77
3.2.4 Extrakce půdních pancířníků	78
3.2.5 Determinace	79
3.2.6 Hodnocení zoocenóz	79
4 Východní Krušnohoří – území narušené imisemi.....	85
4.1 Stanovištní charakteristika.....	85
4.2 Stav půdního prostředí a opatření k jeho revitalizaci.....	86
4.3 Oblast šetření – LHC Litvínov	88
4.3.1 Popis vápněného území Buttersteig–Loučná	89
4.3.2 Chemické meliorační vápnění.....	93
4.4 Stanovištní podmínky	95
4.4.1 Klimatičtí činitelé.....	95
4.4.2 Půdní podmínky	98
4.4.3 Souhrn	103
4.5 Taxonomie humusových forem	104
4.5.1 Buttersteig 1	106
4.5.2 Buttersteig 2	112
4.5.3 Loučná.....	118
5 Výsledky.....	125
5.1 Vliv povrchového vápnění na edatop.....	125
5.1.1 Základní fyzikálně chemické parametry	125
5.1.2 Půdní makrobioelementy a vliv povrchového vápnění.....	128
5.2 Mikrobiální aktivita	152

5.3	Růstové vlastnosti porostu	155
5.4	Zdravotní stav a chemismus asimilačních orgánů břízy	158
5.4.1	Zdravotní stav a stupeň defoliace bříz ovlivněných vápněním (2004–2008)	158
5.4.2	Obsah prvků v asimilačních orgánech břízy	163
5.4.2.1	Makroprvky	164
5.4.2.2	Mikroprvky	171
5.4.2.3	Ostatní cizorodé prvky	174
5.5	Půdní a epigeická fauna v porostech ovlivněných vápněním	180
5.5.1	Fotoeklektory	180
5.5.1.1	Nematocera (Diptera)	180
5.5.1.2	Nosatcovití	184
5.5.1.3	Chvostokoci	185
5.5.1.4	Roztoči	187
5.5.1.5	Drabčíkovití	188
5.5.1.6	Pavouci	190
5.5.1.7	Brachycera	191
5.5.1.8	Chalcidky, lumci a lumčící	192
5.6	Vliv vápnění na cenózu pancířníků (Acari: Oribatida)	197
5.6.1	Charakteristika zoocenózy	197
5.6.2	Faunistická podobnost, druhová diverzita, ekvitabilita	203
5.6.3	Dominantní zástupci cenózy půdních pancířníků	204
5.7	Zoocenóza stonožek, mnohonožek, stínkovitých a stonoženek (Chilopoda, Diplopoda, Isopoda, Symphyla)	217
5.7.1	Selektivita odchyťových metod	217
5.7.2	Zemní pasti	219
5.7.3	Metoda tullgrenů	229
5.8	Žížaly (Lumbricidae)	239
5.8.1	Selektivnost metody a území sběru	241
5.8.2	Vliv vápnění na cenózu žížal	242
5.8.3	Významné druhy žížal a jejich reakce na vápnění	246
5.8.4	Kanonická korespondenční analýza (CCA)	257
5.9	Cenóza pavouků (Aranea)	263
5.9.1	Statistické analýzy	267
5.9.2	Hierarchická klastrová analýza	269
5.9.3	Kanonická korespondenční analýza (CCA)	270
5.9.4	Biomonitoring	273
5.10	Sekáči (Opilionidea)	279
5.11	Střevlíkovití (Carabidae) a jejich užití v bioindikaci	287
5.11.1	Vápnění a carabinocenóza	289

5.11.2	Stanovištní charakteristika biomasy stěvlíkovitých.....	291
5.11.3	Faunistická podobnost, index diverzity a ekvitability	294
5.11.4	Bioindikace pomocí stěvlíkovitých v porostech ovlivněných vápněním	296
5.12	Kovaříkovití (Elateridae).....	301
5.13	<i>Geotrupes (Anoplotrupes) stercorosus (Scriba)</i> ve vápněných porostech.....	311
6	Souhrn.....	313
6.1	Literární poznatky	313
6.1.1	Půdní změny vyvolané vápněním	313
6.1.2	Dopady acidity a vápnění na půdní faunu.....	314
6.2	Metodika	317
6.2.1	Půdní fauna	317
6.2.2	Stanovištní a půdní charakteristika	317
6.2.3	Popis oblasti šetření	318
6.3	Výsledky	318
6.3.1	Fotoeklektory	320
6.3.2	Tullgreny	322
6.4	Závěr pro lesnickou praxi.....	325
7	Summary	327
7.1	Literature findings.....	327
7.1.1	Soil changes caused by liming.....	327
7.1.2	Impacts of acidity and liming on soil fauna.....	328
7.2	Methods	332
7.2.1	Soil fauna	332
7.2.2	Site and soil characteristics	332
7.2.3	Description of the area of study	333
7.3	Results	333
7.3.1	Photoelectors	335
7.3.2	Tullgrens	337
7.4	Conclusions for forest practice.....	340
8	Literatura	341
9	Apendix.....	391